

**Gull-hönan som värper gull-ägg,
eller Tolf sedolärande fabler.
Ganska lärör...**

18 C Skillingtryck sagor enstaka

GULLHÖNAN

Skillingtryck
Sagor
Eustaka

Gull = Sönan

Som värper Gull = Ägg;

Eller

Tolf Sedolärande Fabler.

Ganska Lärrika och nöjsamme at
läsa, för både unga och medels-
åldrige Personer.

Exemplaret kostar i R. 6 r:st.

Beste, tryckt hos Ernst Peter Sundqvist 1799!

N:o I.

Hönan och Gökten.

Hönan träffade på en kull af Orm-ägg, der
wer desse ägg, lade Hönan sig, och med mycken
flit och ömhet wärmdde äggen til kläckning, hwilket
när Gökten det fick se, sade han til Hönan: din
toka, du will kläcka de ägg, hwilkas ungar äro
de samma, som dig kunna döda.

Sedo: Lärarn.

Hönan liknar de Menniskor, hwilka ifrån sin
ungdom kläcka de Laster uti sit hjerta och bröst,
enär de ej under upfostringen, lärde styra sin wilja
och begärelser, igenom förnustet, hwilka Laster blif-
wa de satima Foster, hos sådana menniskor, som
dem sedan döda, både uti Andellig och Sekamelig måtto.

De Föräldrar, som uti ungdomen upfostra sine
Barn, uti lättja, yppighet, högmöd med mera dy-
lika Laster, lägga smägg uti sina Barns bröst,
hwilka Barnen utsläcka med äldren, och warda se-
dan de Laster deras Mördare, som deras egna För-
äldrar dem tillhyndat, wid upfostringen.

Hönan lærer oss äfwen, at bruka försigtighet,
emot dem, hwilka wi tillhynda något godt, emedan
Menniskans ondskas är så beskaffad, at Wälgärnings-
Wån warda ofta med wederswilja och onda gärnin-
gar illa belönte.

Gökten, som uphåfde sig till Lärare ibland Sjåder-
skädet, hwilken sjelf warit otacksam, och dödade
Göktitan, som Gökten kläckt, lærer oss, at ej med för-
akt anse de Lärdomar, som de Lärare föredraga, hwil-
kas lefwärne öfvertygga, at de ej hafwa wärma nog
til

til dygdens kannedom, är dock kunnare af Laster, och weta deras brister och det onda de tillkynda.

R:o 2.

Hönan; som wärper Gull-Ägg.

En Qwinna, som hade Hönan, hwilken wärpte Gull-ägg, och som Qwinnan ej war nögd med de ägg Hönan wärpte, utan förmente sig så äggesboet, om Hönan slaktades, och Qwinnan då på en gång kunde blifwa rik, och bekomma uti Hönan hela skatten. Endr Hönan blef slaktad och upsturen, fans uti henne ej annat, än hos andre Höns, och förlorades sedan aldeles de Gull-ägg, som Qwinnan hade af Hönan ester hand, hon wärpte.

Sedo: Lätan.

Denna Qwinna wisar oss, hwad dårskap det är, at ej wara nögd med hwad handteringen enom tilldelar, utan när större winst sökes, än handteringen kan bära och tillåta, förloras allsammans Höga beskattningar på näringarna, då näre- och täre-pennningen utpräbas, är at slakta Hönan, som wärper Gull-ägg.

Wid Upsforings-wärket slaktas hönan, som wärper Gull-ägg, då ej et tilbörigt Snillewal ser hos Ungdomen, och wäljas til de syflor Ungdomen finnes bäst tjenlig, samt wid Tjenster och Embeten, ej wert, wärenskafer, insikt och slit är grunden til Befordringar, utan Börd och penningar.

Endr en Lärare ej med sit lefwerne och goda exempel föreluser sin Församling och åhörare, slaktas hönan som wärper Gull-ägg.

Den som äger förmågo at hjelpa sin jänin: Christen och nästa uti nöden, och sig therifrån undan draget, han slaktar hönan, ic.

Den Konstnär, Handwärfkare och Arbetare,
som äger färdighet och insikt; men är lat och för-
summelig, han slaktar hönan, ic.

Enär Dugd och Gudsfruktan ej äro lysande
hos dem, som äro af Hög Stamma och Börd,
samt rike och förmögne, är hönan äfwen slaktad,
som wärper Gull: ägg.

St:o 3.

Råfwen och Apan.

Enär Djuren samlade sig at hålla råd, dansade
Apan för dem, och wiste sig mycket hurtig,
snick och wig, blef det af Djuren gilladt och fast-
ställt, at Apan skulle blifwa deras Öfwer: Herre.
Råfwen, som war helt tyst wid detta beslut, af-
wundade Apan denna lycka, och upstann er råd,
at gjöra Apan oljefellig, då Råfwen föredrog Apan,
det han wid en strand under en Ryßja, (som
Siskare upstätt at torka,) sunnit en skatt, som han
endast unnade deras nyß walde Öfwer: Herre, och
anmodade Apan at följa sig neder til stranden, och
emottaga denna skatt, hwilket råd Apan helt obe-
tänkt efterföljde, och när Apan gick under Ryßjan,
at emottaga skatten, föll Ryßjan öfwer henne, då
Apan ropade och klagade, det Råfwen bedragit
henne, hwartil Råfwen svarade: det Apan som
en narr och gnycklare blifwit Öfwer: Herre öfwer
Djuren, ej annat förtjent.

Ex:do. Läran.

De Mån, som oförtjente blifwit uphöjde til hes-
ders: tjenester, utan at äga förtjenst, eller med flit,
wett och kunskap tjent sit Rike och Fädernesland, gnyck-
ladt sig til heder och wärdighet, bland andra Laster,
gemenligen falla på den dårskap, at uti tjensten blifwa
rike, och wilja samla sig skatt, taga mutor, gifwa och
taga

taga penningar, at dermed mätta sin snålhet och tilltagshet; böda vara försiktige, at de ej warda fängade, til en skam för hela Allmänheten. De kunna vara öfvertygade at deras wärdighet, dem misunnas.

Uppans olycka lærer oss, at bruka försiktighet, wid sådana gärningar, som kunna hafwa någon fara med sig wid deras utöfande, utan förut bereda wägen, och gjöra sig säker om coupén, och ej straxt obesänkt angripa wärkställigheten.

N:o 4.

Ratten och Rättan.

Uti en Bod eller Wisthus, wore en myckenhet Råttor, hwilket när Ratten det förnam, begaf han sig dit, fångade och förtårde en stor del af dem. När Råttorne förnummo at antalet af dem dagel. förminskades, begoswo de sig up under taket och sökte der sina gömsställen, dit Ratten ej kunde komma; Ratten åter fann at han ej råkte dem, brukade han list, fann på wäggen en ring, hwarpå han fäste sig med bakfötterna, och hängde sig framskupa lika som han wore död. När en Råtta kom fram och fick se Ratten hänga, ropade hon: nu är Ratten död och uphängd, wore han en mjölsäck, kunde hon wåga gjöra sig et godt mål af honom.

Sedo, Låran.

En listig fiende bör man aldrig tro, ehuru det synes, som han wore utur stånd satt at göra skada; Sårferheten är högst farlig; Rättan har åtminstone borde afwaktä så lång tid, Ratten behöft afbörda sig sina naturliga skyldigheter eller kunde lesa utan mat och föda, då det blifwit upträtt, antingen han war lesande eller död. List är det farligaste wapn hwarmed en fiende gör skada, och när han ställer sig oförmögen at göra ondt, desto mågtigare warder han, och faran så mycket större; fördeniskull bör man alltid vara mer

bekomrad til förswar, under en asmattad fiendes til-
stånd, än när styrkan är kunnig, emedan det är orwist
huru lång tid fordras, och huru stor styrka fienden
kan återwinna.

N:o 5.

En Man och en Ethiopisk Slaf.

För en summa penningar köpte sig en Man en
Ethiopisk Slaf eller Niger, och när han fick ho-
nom i sit hus, mente han, at den swarra sårigen
endast hårrörde af den osnyggheet Ethiopen haft i
sin fosterbygd, och trodde igenom twättning, blod-
renande och purgerande medel så honom hroit; för-
denksfull twättades Slafwen med Säpa och Twål,
och gafs honom in purgantia, til dess Slafwen
blef så utmattad at han dog, och Mannen förlorade
både möda och penningar som Slafwen honom kostadt.

Sebo, Låran.

Den Allwise Skaparen har gifwit de skapade ting
sin egen art och natur och är at döda eller til ins-
tet gjöra et ting, at det ej är det samma, som det före
warit, när emot tingets natur, det will twingas.

Hela Länder och Folkhopar, hafwa efter Län-
dernes beskaffenhet, läge och fruktbarhet, (om Fol-
ket och dess Inbyggare skola må wäl,) sina egna
naturliga Hushålls-Lagar, som ej påsa sig lika uti
alla Länder. Annan hushållning föres i de Länder
som äro omringade med andre cultiverade Land och
hafwa Transito handel, samt äga ömnoq tilgång på
de nödtrötige behofwen för kläder och södan; an-
nan är, hwaräst stora ödemarker ligga oupodlade,
Landet widsträckt och ocultiverat, och det nödtrötiga
rätter, för södan, som måste hämtas ifrån andre
Länder; uti de förra, kunna folket syftosättas med
hwad andre Länder behöfwa til beqwämliighet, pryde-
nad och yppighet; hwaräst åter kläder och söda
tryta,

tryta, eller äro uti högt pris, måste Folket söka Landets upodling.

Crediten uti et Land är af den natur, at han skal förenas med Contant, grundas Credit på Credit utan Contant Mynt, döer Crediten; dyrheten tillta- ger; penningebrist upkommer; näringarna afswina; allmänna wälmågan förswinner; folk och land blif- wer maktlöst.

Tillkapa Hushålls, Lagar emot et Lands natur, är at wilja i mening twätta en Niger hwilt.

Folks wälmåga beror på en efter Landets natur grundad hushållning.

N:o 6.

Fogel, Sångaren och Hugg-Ormen.

En Fogelsångare war syftlosatt med sit Fogel, Nät; då han fick se en Skogsdufwa sitta uti et högt träd, fäste han sina ögon på Dufwan, och såg ej för fötterna, utan ovarsamt trampade på en Hugg-Orm, som låg och sof på wägen, då Huggormen waknade, förtrånades och högg Fogelsångaren uti hålen; ropade Fogelsångaren, jag ser efter at wilja fånga Dufwan, men blir sjelf stungen och skadad af en Hugg-orm.

Sedo. Läran.

Fogel, Sångarens olycka lärer, at enär några förwätningar skola ske, på aflägsne ställen, bör man noga undersöka, om man är närmare sin fiende än man förmodar, och ej endast fästa sin upmärksamhet på det, som är långt affides, utan fast mera på det närwarande.

Den som wil fånga den ofkyldiga, blifwer ofta af sin argaste fiende skadad sjelf.

Wården om de närmaste gåringar, som först skola ske, bör föredragas alla andra lyslor.

24

N:o 7.

Skylpaddan och Örn.

Skylpaddan bad Örn, han wille lära henne flyga; men Örn föreställte Skylpaddan, at hon intet wore född och skapad til flyga, utan krypa på jorden och wistas uti watnet, fast än hon wärper ägg, som Foglarna, så äger hon dock ei alla egenheter med dem. Men Skylpaddan war enträgen uti sin begäran, och lät ej öfvertala sig, förmente, emedan hon wärper ägg, borde hon kunna flyga; sedan Örn ej kunde undslippa Skylpaddans begäran, tog han henne emellan sina klor, förde henne uti lusten och släpte henne på stenar wid et watten, då hon föll, slog hon sig sönder och dog.

Sedo, Läraren.

Fastän naturen gifwit flere lika egenheter uti någon del, äro de dock ej lika uti allt.

En halflärd, för det han sedt in uti wetenskaperne, tror sig straxt wara Magister, och om han äger insikt uti de Lärda Språken, förmenar honom intet mer tryter. Han sätter den tanka på sig, at förtjena bli högt ansedd, och wara en Lärare, fastän han wore mer tjenlig hålla Plogen eller Mouqwetten uti hand än Boken; när han efter sin trägna ästundan kommit til Lära, Embetet, stöter sig med sina Åhörare, både uti Lära och Leswerne.

Denna Fabel låter ock, at den som emot naturen af högsmod wil sträfwa, tager utgången en ynkelig ända.

At wara enwis och ej lyda förståndigas råd, förer och mången på obestånd. Och den som sätter högre tankar på sig än krafter förmå, är en säker förebådning, til et tillkundande fall.

Lejonet och Björn.

Lejonet och Björn hade fäldt et Rå. Diur, och begynte med hwarandra at bitas och riswas om
ros

rofwet, til des de blefwo bågge trötte och utmat-
tade, då de lade sig at hwila, morrade och inum-
lade ondt emot hwarannan, och ingendera af dem
driftade sig til rofwet för den andras anfall. Då
Råfwen sådant förnam, smög han sig fram, och
helt sagte drog rofwet ifrån dem och sprang sin wäg;
när Lejonet och Björnen det blef warse, och ingendera
förmådde springa efter Råfwen at taga rofwet af ho-
nom: sade de emellan sig, wi hafwa arbetadt år
andra, för den som är långt swagare än wi, hwil-
ken förstod at nyttja tillfälle.

Sedo, Lärän.

Denna Fabel lærer, at tillfälle är mer än styr-
ka, när det i akt tages.

De mäktige kunna förlora mer än de winna,
igenom split och oenighet och hvarsandras ut-
mattande, då den swagare kan ofta bli ägare, af
det, de mäktigare täfla om.

Uppå den mäktige bör ständigt hafwas upmärk-
samhet, i synnerhet när den insäut sig uti sägd och split
med den, som kan täfla om makten, och skal då ej för-
summas om något står at återwinnas, i fall den
mäktige hade tillförene tillfogat ofog.

Enär om något täflas, processas eller twistas,
bör Tinget eller Saken ställas i qwarstad, eller
under säker wård, på det, om det winnes, Tin-
get eller saken ej måtte förloras och bemödadet
warda fåfängt.

R:o 9.

Mercurii tanka om sin sögghet.

Hedningarna dikade Mercurius til deras Afgubars
Sänningebud, som en Gud, Patron och Gär-
nare uti Handelen, hwilken de trodde mena dem och
tildela dem derutinnan winst och bättnad.

A 5

Sedan

Sedan de ädlare Metaller, Guld och Silfwer
 blefwo allmänt af Menniskorna til mynt antagne
 och myntet för wahruwärdet ansedt, fick Mercurius
 Penninge pungen, och Penningen driffiedren til alt,
 wiste Mercurius sig hafwa skäl, at hos Menniskor-
 ne wara uti högt anseende; fördenksfull antog Mer-
 curius Mennisko Skaphad, gick til en Bildhuggare,
 som försärdlgade sådana Gudabilder af trä, och
 när Mercurius kom uti Bildhuggarens Werkstad,
 fann han Jupiters, Junos och sin Bild wara til
 salu: skickade Mercurius först hwad Jupiters Bild
 kostade, Bildhuggaren swarade 10 Ducater, sedan
 wille han weta priset på Junos Bild, då han fick
 det swar, at skildnaden uti priset emellan Jupiters
 och Junos Bilder, wore allenast en Ducat mindre
 för Jung; änteligen begärte han få weta hwad
 Mercuri Bild gälde, som han mente skulle kosta
 långt mer än de förra Gudars Bilder, då Bild-
 huggaren swarade, om Jupiters och Junos Bilder
 köptes, skulle Mercuri Bild sås på köpet; då såg
 Mercurius sig bedragen uti sin tanka om sin hög-
 het hos Menniskorna.

Sedo: Låran.

Menniskorna uti de äldsta tider, då de woro mer uti offol-
 dighetens tilstånd, ägde mindre begrep om så många behof
 för beqwämlichkeiten och prydnad, ansågs Bostap, för wahru-
 wärdet, då et ting sattes uti pris, eller at wara lika med
 et par oxar eller flera, en Ko, Får, Lamb, Bäck, Get eller
 Filling, och så widare, war då en Rik och förmögen, som
 war ägare af nycken Bostap, den åter fattig, som intet ägde
 någon Bostap, eller kunde med wahrdens byte sig den tilskaffa-
 fast Guld och Silfwer, och dese Metaller slagne til Mynt,
 som med Kongens och Regentens Bild äro teknade, och
 til et wist utfatt: wärde äro afsmätte blefne alla wahrdens wärde,
 så utgör dock behöfwet af de nödtorftige wahror til kläder
 och

och föda, som äger sin grund uti Akerbruket och Boskaps-
 skötseln, mer och mindre tillgång theraf, det rätta wärde, af
 Menniskorna för deras uppehälle nödwändigt tarfwa, och
 bristen deraf, förorsaka dyrhet, eller flere mynt för sådane
 nödwändigheter, än enår affomsien wigerligen af Akerbruket
 och Boskapskötseln, tilldelar tillräckelig behof och ömnic til-
 gång för hela Allmänheten. Men som myntet på så olika
 sätt winnes, Handelen och Mercuri tilbedjare, äga förmån
 therutinnan, kan en wäbra ej wara dyr för dem, som hafwa
 ömnic tillgång på penningar, och lätt utwäg til penninge-
 winst med mindre möda, än för dem, som med det Allen-
 nas tjenst skal tjena sig en Penninge-lön, som ej siegras efter
 waruwärdet, är således Mercuri tilbedjare endast sorgfällige
 at bibehålla deras öfwerföddiga tillgång på mynt, som i jon-
 nerhet winnes genom handelen, och ånkönt Landsbruket och
 Boskapskötseln skulle lida, så kan dyrheten på det nödwän-
 diga wara en penninge-not, och öka Penninge-stocken, för
 Penningemännen, då andre lida nöd, hwilka ej hafwa den
 näring, at wiana mycket penningar, utan för en liten lön
 tjena Kronan eller med swett och mycket arbete skola förtjena
 sig penningar; förden skull äger Regenten, som sätter wärdet
 på penningen, äfwen makt, at sätta wärde på waran, som
 för behofwet är nödwändigast, at alla se lika rätt, hwar
 igenom Favor upkommit, at Penningemännen ej måtte för-
 mycket trycka den arbetande hopen af Folket, då Mercurius
 ej äger högsta magten hos Gudarna, som är allenast deras
 Ejenste-Gud, och Jupiter som den förnämsta Sadesbergningss
 Guden bibehålla sit wärde och företräde för Mercurius.

Häraf läres och, at mången sätter större wärde på sig, än
 han hos förståndigt folk äger, som weta och förstå den rätta
 måttstocken, hwilken är nyttan en Man Samhället tillkondar.

Winnes tillgång på waror igenom Akerbruket och Boskaps-
 skötseln, samt konsternas uppodling wid tilberedningen, blifwer
 affättningen, då priset är ringa, en följd och Mercurius en
 Gud på löpet.

N:o 10.

Bondens Skatt.

En gammal Bonde, när han låg på döds-Sängen, och
 han såg des dagar och lifstid snart slutas, kallade han
 til sig sine Söner, och sade til dem, at han uti et stort
 abl:

afsljäre, som war på gårdens ägor, nedgrafwit en Skatt, hwilken om des Söner träffade, skulle dem aldrig trota födan, utan de skola kunna för sig och Barn hafwa en tillräckelig bergning. Enär Fadren war med döden afgången, begynte Sönerne at gräfwa uti kärret, igenom dikning leda ut watnet, och letade efter Skatten, hwarigenom kärret blef uprögd, och de deraf gorde och singo en fruktbar åker, således Hemmanet så förbättrades, at Bondens Barn och Barnabarn blefwo alle wälmående, och dem ingen ting tröt af hwad de behöfde.

Sedo: Låran.

Den kallas wis som träffadt ginaste wägen af sit ändamål, ändamålet war, at försätta sina Barn uti wälstånd, hwilket ej kunnat ske, om Bonden bedt dem upröbga kärret och göra deraf åker, då de ansedt sådant arbete för mödosamt, och ej så snart lönande, men at winna en Skatt med penningar, wore snarare at komma uti wälstånd. Bonden kände Meniskans swaghet, och wiste det hon satt alt wärde på penningen, och ej på jordens fruktbarhet, saktadt, enär penningen är borta och förtård, gifwer en fruktbar jord sin frukt och nytta af sig uti en beständig waraktighet. Hela Länder och Folkhopar döras af Guldets glants, och glömmar sin jord, som dem bör föda; Spanien är häraf et lysande Exempel. Uti fäderneslandet hafwer blifwit användt flere tunnor guld, på wäfwerier, men ej en enda på ödemarkers upodlande. Flera åhr och flere Konungars förestälningar, fruktöst aflupo, om Takjernets föräblade, guteriers anläggande, in til des Konung Gustaf Adolph med Kronans medel anlade Styckgjuterier, inskaffade arbetare, som tillärde de inhämske, så är ock med Landtbrukets upkomst uti Riket, hwilket aldrig winner sin fullbordan, för än ödemarken uptages, och Colonier anläggas med Kronans kostnad. Krigsmans Barhus, Hospitals och Gattighus, medel wore en tillräckelig fond och penninge tilgång, til Coloniers anläggande på Rikets ödemarker, då upodlingarne eller Hemmanen tilhörde samma wärl, hwaraf barn och fattige kunde hafwa sit uppehälle hos förpaktarar af dese upodlingar. Konungen i Danmark hafwer med Publique medel låtit uptaga och Colonier anlägga på Jutlands Sandhedar.

Uti Stockholms Stad är en Skatt nedgrafwen i jorden, hwilken at uptaga, ankommer på en betydande Stadens Patent at bringa uti werksällighet, Staden äger åtminstone 1000
 Stall

Stall och Fåhus; på Landet får en Saltpetterhundare 10 a 20, 1000 Lippund Saltpetter eller 10 a 20000 dubbla Ducater. Uti ingen Hufvud-stad i Europa äro frukter, bär, rötter och andra til födan nödige wärter så dyre som i Stockholm, och ingenstädes läser finnas så många Odemarker och onpödlade fält, som i Stockholm; såsom Stadshagen på Kongsholmen; ödemarken wid Saltpetter wärket, med flera platser. Ingen läser kunna wisa, at Segelfarten och Hamnar får tillhöpas, som i Stockholm fler med gödsel. Om Stadens Politie kunde förmås, at låta gräfwä gropar, på tjenlige platser, såsom utom Tullen på Bläckhus udden, och ikring Djurgårds Gårdesgården, och många andre platser, hwaruti syles, med hwad nu Strömmen, Stränder och hamaar äro fylde, at theraf tilbereda en Saltpetterjord, som sedan Saltpettern är utlutad, är den fruktbärafte. Staden Paris i Frankrike, wisar nogsam, hwad Saltpetter inrättningen gagnar en Stad. Sådane gärningar äro at upgräfwä nedlagde Skatter.

N:o 11.

Wuncken botade ögonsjukan, för intet.

En Wunck, gick til en rik, och tillika, mycket snål och grug Enka, som war sjuk af ögonens swulnad, at hon ej kunde se; til at trösta henne under des sjukeliga och bedröfweliga tilstånd, tilböd sig äfwen för intet wilja bota henne för ögonsjukan, hwärmed Enkan war mycket nögd, då Wuncken smörgde hennes ögon, och hwarje gång han war hos henne, tog han et stycke af de Meubler, som honom förelom uti rummet, och jädant han kunde taaa med sig, upwiste för Enkan, och tillika frågade om hon såg något, swarade hon intet; intet hörer mig til sade Wuncken, och stoppade det han hade uti handen hos sig, då Enkan mente, at när Wuncken sade, intet hörde honont til, när hon intet såg, Wuncken tilkom, at mer smörja ögonen på henne. Sluteligen, när hon fick sin syn, och kunde se, saknade hon sina Meubler och saker, sade hon til Wuncken; när jag war blind hade jag mina saker i behåll, men när jag fick min syn, finner jag mina saker wara förlorade för intet.

Sedo, Låran.

Den tjenst enom tilbjudes för intet, skal man noga sig betänka, wilja emottaga, at tjensten ej warder med efter-räkning högre wårderad, och at den, som lofwar gjöra för intet, icke lönar sig sjelf; och då lönen blifwer större, än man kunnat sig betinga, innan tjensten gjordes.

Den som ej tilräckeligen lönar sin Betjening, at den hafwer sin nödorstiga bergning, föder tjufwar i huset, och måste ofta så sakna uti Wisshuset, hwad eljest wore i behåll.

De Uadeliga Gåder som tilbuda Barmhertighets gjerningar, kunna med skäl ofta misstänkas, at til slut, Barmhertigheten af egennyttan förwandlas til obarmhertighet.

No 12.

Tjufwen, hwilken bet Orat af sin Moder
innan han hängdes.

En sanfärdig händelse, som sig tilldragit på Utrikes Ört, hwarest en ung Dräng, blifwit beträdd med tjufnad, dömdes til at hängas, och när han skulle gå ut til döden, anhöلت, det honom måtte tillåtas, få tala med sin Moder, emedan han föregaf, hafwa något på sit Samwete: och kunde ej, med förnögt sinne dö; förän han finge förtro sin Moder det samma; hwilket honom bewilljades, och Modren hades fram til honom, och när han war förd på Galg-stegen, då han stälde sig som han wille hwiska Modren något hemligt i örat, at ingen skulle höra hwad han sade, och Modren wände så örat til honom, beet han örat af Modren, och som Modren af smärtan beghate ropa och skrija öfwer Sonens hårdhet, sade Tjufwen: Om det Modren hade tilböriligen straffat honom, när han först i sin späda barndom beghante, at snatta och själa, hade han undslupit en så skellig och swår dö, samt berättade at han äti sin Ungdom
sist

flal en Bok uti Scholan ifrån sin Kamrat, och när han kom hem til Modren, wisse han henne Boken, och då, i stället för at nåjsa, berömde hon honom, för det han på sådant sätt kunde skaffa sig Boken; men tillika förmante honom, at han skulle ackta sig, det ej Scholkamraten finge se sin Bok, och den widkännas, då han skulle neka, och påstå, det hans Moder köpt honom samma Bok; Swarigenom han fick uti sin ungdom det intryck i sit begrep, at själ ej wore någon Last, endast at Tjusnaden kunde dölas, hwarföre han fortfor at själa, til det han blef skyldig at hängas.

Sedo, Lärari.

Et försträckeligt Exempel, när Föräldrar och Läromästare, ej gifwa Ungdomen rätt begrep om Lasterna, utan lemna dem oriktiga och falska intryck om det onda, sådant är ej all:nast för tjusnad, utan ock, om många andra fel. Ut Barnen berömas, när de wilja wara öfwerfittare; Slösa; Högfärdige; Lättfärdige; Snåle; Giruge; Obarmhertige, med mera. Utan bör en rättshaffens öfwerlygelse om kärleken til Gud och Nässta, wara det förnämsta och ömaste. Föräldrar och Läromästare böra bestäta sig om, Unadomen undervisa, at de ej begå det onda, endast af skultkan för straff, utan af kärlek til Gud och sin Nässta, sig det onda och ej öfwertråda de Lagar Konungen påbjuder, af kärlek, skyldig lofnad och undergift trohet emot sin Öfwerhet.

Fabel.

Det oförväntade Swaret.

Hvad ofta gagnar ej at tiga!

Det hånder lätt man för et swar,

Som man sig ej förmodat har;

Och utom det för ingen del behagar.

Försest man då den skålan griper dit,

Som gör at man ej tiga kan;

Och såfångt man på den som svarar klagar;

En Saga wisa skal, at denna satts är fattig.

Serpine Fru Clarissas Wiga

Sin Wadmors iwana misfugdg såg,

At låsa undan alt, så intet framme låg,

Och kund' i ifren icke tiga.

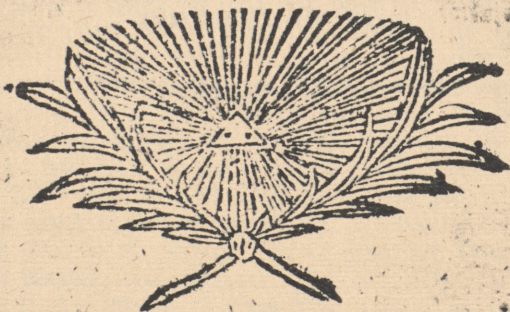
Jag undtar, sade hon, min Fru til hwilken ända

Hon med at göma alt, sig gjör så stort bejwår!

Man endast det för tjuifwar gjöra plår.

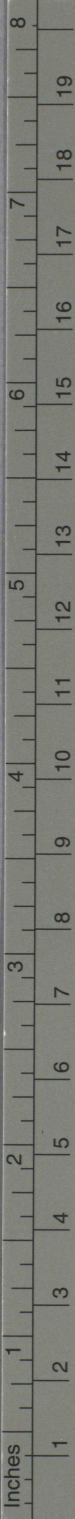
Jo, war Clarissas swar: hos mig så plågar hända,

At du ej blir en tjuif, så framte du för ej är.

Centimetres **TIFFEN** Color Control Patches © The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
